

ΑΧΩΡΙΣΤΑ ΜΟΡΙΑ

A. Λόγια μόρια

Μόρια	Σημασία	Παράδειγμα
ανα-	επάνω, πάλι, πίσω, με επιτακτική σημασία	άνοδος, αναβαθμολογώ, ανακράζω
αρχι-	<ul style="list-style-type: none"> ο επικεφαλής και το αξίωμά του ο τόπος όπου ασκείται το αντίστοιχο επάγγελμα ή αξίωμα έναρξη χρόνου που εκφράζει το β' συνθετικό το πρώτο, το αρχικό 	αρχιστράτηγος, αρχιστρατηγία αρχιεπισκοπή αρχιμηνιά, αρχιχρονιά αρχέτυπο, αρχέγονος
αμφι-	<ul style="list-style-type: none"> γύρω και από τις δύο μεριές καταστάσεις ή ενέργειες αμφίβολες 	αμφιθέατρο αμφιβάλλω, αμφιταλαντεύομαι
απο- (αφ-)	<ul style="list-style-type: none"> απομάκρυνση, αφαίρεση επίταση αυτού που εκφράζει η πρωτότυπη λέξη χρόνος 	αποκεντρώνω, αποσφραγίζω, αποτελειώνω απόγευμα / αφαιρώ
δια-	<ul style="list-style-type: none"> κίνηση /ανάμεσα /διανομή ασυμφωνία/ανταγωνισμό ή αμοιβαιότητα χρόνο / επιτακτική σημασία 	διαβαίνω / διαπροσωπικός / διαίρεση διαφέρω / διαπληκτίζομαι / διαγωνίζομαι διανυκτερεύω / διακαής
διχο-	χωρίζω (στα δυο), χωρίζω σε δυο ίσα μέρη	διχόνοια, διχοτόμηση, διχογνωμία
δυσ-	η ιδιότητα του δύσκολος, κακός, άσχημος, δυσάρεστος	δυσκίνητος, δύσπιστος, δύσμορφος, δύστροπος
εισ-	<ul style="list-style-type: none"> κίνηση ή ενέργεια με κατεύθυνση προς τα μέσα ή προς ένα τέρμα ή για έναν σκοπό αποδοχή 	είσοδος, εισβάλλω, εισπνοή, είσπραξη εισακούω
εκ-, εξ-	<ul style="list-style-type: none"> αφαίρεση / απομάκρυνση κίνηση / φορά προς τα έξω επιτακτικό 	εκπατρίζομαι / εξαερισμός εκτοξεύω εκκωφαντικός, έκπληκτος
εν- (εγ-, εμ-, ερ-, ελ-)	μέσα, ανάμεσα, επάνω	ενσωματώνω, εγκλωβίζω, έμπρακτος, έρρινος, ελλιμενίζομαι
επι-, (εφ-)	επάνω / χρόνο / ποσό / εχθρική διάθεση	επιτραπέζιος / εφημερεύω / επιτίθεμαι
ημι-	<ul style="list-style-type: none"> το ένα από τα δύο ίσα μέρη του β' συνθετικού ότι η σύνθ. λ. έχει σε μικρό βαθμό τα χαρακτηριστικά του β' συνθ. 	ημιστίχιο, ημίχρονο ημίθεος, ημίφως
κατα- (καθ-)	<ul style="list-style-type: none"> κάτω / επιτακτικό εναντιότητα ή εχθρότητα / κατάταξη 	κατάβαση / καταγοητεύω / κάθοδος καταδικάζω/καταγράφω, καταμετρώ
περι-	<ul style="list-style-type: none"> γύρω γύρω κίνηση χωρίς συγκεκριμένη κατεύθυνση ή στόχο έχω, κρατώ μέσα φροντίδα επιτακτική σημασία 	περιτριγυρίζω, περιστροφή περιδιαβαίνω, περιπλανιέμαι περιέχω, περιλαμβάνω περιποιούμαι περιζήτητος
προσ-	<ul style="list-style-type: none"> κίνηση προς ένα τέρμα / σχετική ομοιότητα εχθρική σχέση / επιτακτικό 	προσγειώνω / προσαρμόζω προσβάλλω / προσαυξάνω
συν- (συγ-, συμ-, συρ-, συλ-)	<ul style="list-style-type: none"> με τη συμμετοχή κάποιου / στενή σχέση / συγκέντρωση ταυτότητα, ομοιότητα / επιτακτικό 	συνοδηγός / συγγενής / συμμαζεύω συρράπτω / σύλλογος
υπο-, (υφ-)	κάτω από / σε κατώτερη θέση / κρυφά / λίγο	υπέδαφος / υποκινώ / υπολειπώ / υφίσταμαι

B. Λαϊκά μόρια

α-, αν-, ανα-	<ul style="list-style-type: none"> το αντίθετο από αυτό που εκφράζει η πρωτότυπη λέξη απουσία της κατάστασης που εκφράζει η πρωτότυπη λέξη 	αβέβαιος, άηχος, άοπλος, άοσμος, άόρατος αναβροχιά, ανελευθερία, ανευθυνότητα
ξε-	<ul style="list-style-type: none"> αντίθετη ενέργεια από αυτή που εκφράζει η πρωτότυπη λέξη τέλος ενέργειας ή κατάστασης χρονική περίοδο αφαίρεση του αντικειμένου που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη έξω εντελώς σιγά σιγά, κρυφά 	ξεδιψώ, ξεκλειδώνω ξεμουδιάζω ξενυχτώ ξεφλουδίζω ξεχειλίζω, ξεσπιτώνω ξεκουφαίνω ξεγλιστρώ